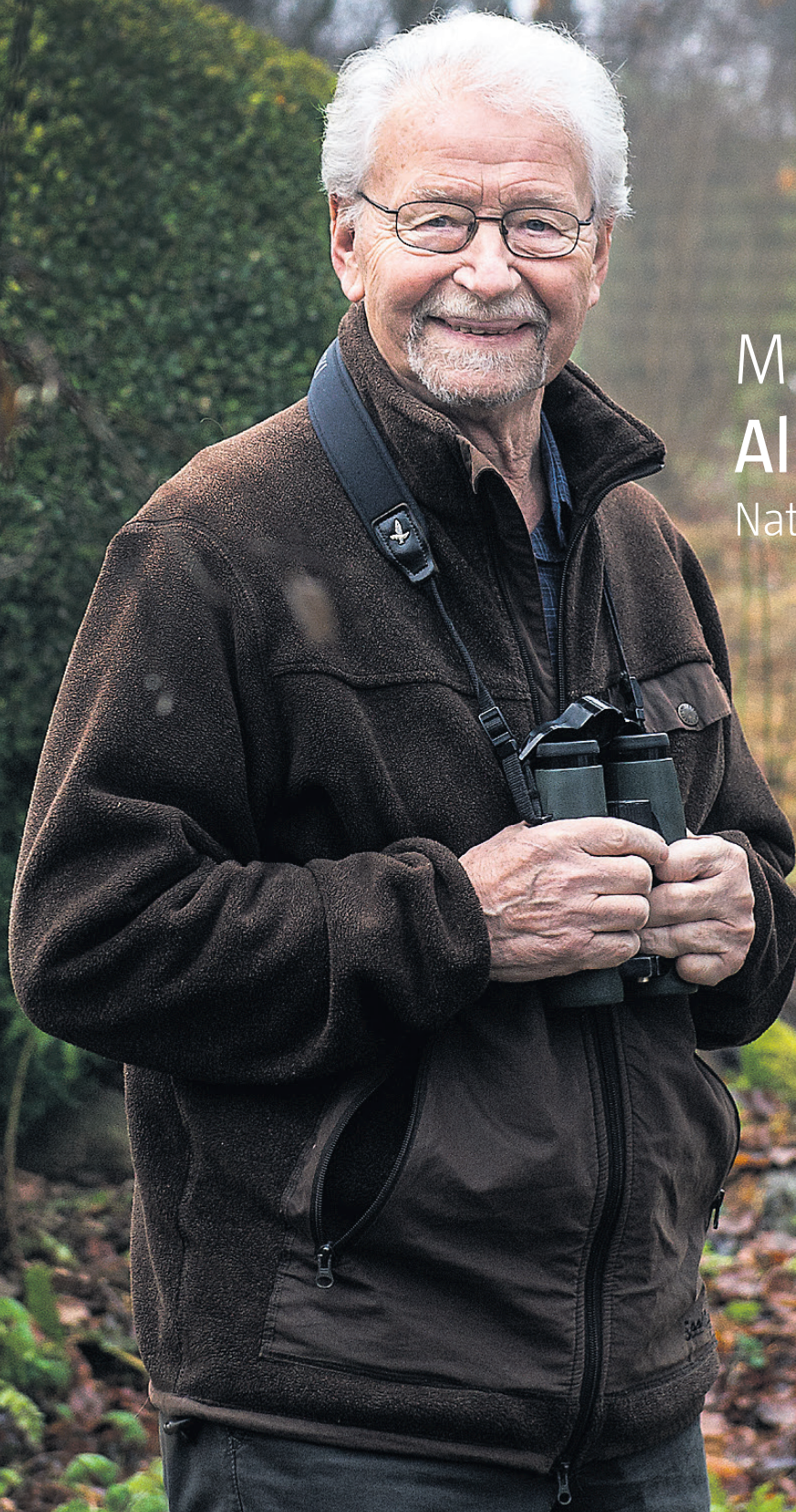

NORDJYSKE WEEK END

LØRDAG 4. FEBRUAR 2017

FORBRUG Tvivlsomme Light-produkter
KLUMME Nørresundby genbesøgt
OPSKRIFT Krondyrskank
SPISESTED CANblau kan stadig

MENNESKET
Albert Steen-Hansen
Naturfotograf

Den nære natur i parrets 3500 kvadratmeter store skovhave kan også give mange oplevelser.

Naturfotografernes nordjyske nestor

Albert Steen-Hansen bliver snart 80 år, men han har stadig travlt med foredrag, kikkert og kamera samt salg af egne foto-cd'er. Ferierne går gerne til de nordiske fjelde, hvor han sammen med hustruen Inger tager på vandreture og overnatter i telt

I marts 2014 fik Albert opfyldt drømmen om at komme på fotohold af de arktiske kongeederfugle og stellersænder, da han rejste til det nordlige Varanger i Nordnorge. Her ses han i et flydende fotoskjul ved Båtsfjord ud mod Ishavet.

Foto: Albert Steen-Hansen

Kongeederfugl fra Båtsfjord.

Foto Albert Steen-Hansen

Af Søren Skov og Laura Guldhammer (foto)
soeren.skov@nordjyske.dk

Naturen har gennem det meste af livet været pejlemærke for Albert Steen-Hansen. Sådan er det stadig. Selv om dåbsattesten afslører, at han er født i august 1937, drager han stadig ud i det fri med kikkert og kamera, så snart det er godt vejr. Når det lykkes at indfange naturens skønhed med fotogrejet, kommer det ikke kun ham selv til gode.

Gennem mere end 20 år har Albert Steen-Hansen været en flittig foredragsholder i alverdens nordjyske foreninger - borgerforeninger, menigheder, seniorforeninger og

meget mere, hvor han underholder med sine foto- og filmforedrag.

Til hverdag er det især naturen i Himmerland, der inspirerer ham, men han rejser gerne langt for at få store naturoplevelser. Ferierne tilbringer han helst sammen med sin hustru, Inger. Det foretrukne rejsemål er de nordiske fjelde, hvor de stadig vandrer og ligger i telt, sådan som de har gjort det meste af livet, men de har også været på langfart til bl.a. Canada.

Hvad enten turen går til Himmerlands heder og enge eller til de skandinaviske fjelde og øde skove, er det faste udgangspunkt den lille by Farstrup vest for Nibe. Sådan har det været siden 1964, da Albert og Inger som

nyuddannede lærere fik arbejde på byens skole.

Kan du regne med kvadratrod?

At det blev naturen og Nordjylland, der sammen med det livslange ægteskab med Inger, blev de centrale pejlemærker i Alberts liv, lå ikke i kortene, da han blev født for snart 80 år siden.

- Jeg er vokset op ved Store Snøde på det nordlige Langeland, hvor mine forældre drev et lille husmandsbrug på 10 tønder land. Her var jeg den næstældste ud af fem søskende, fortæller Albert Steen-Hansen.

Det var et kærligt hjem, men det bød på

små kår. I 1930'ernes Danmark var et beskedent husmandsbrug ikke just nogen guldgrube.

Set med nutidens alen var datidens skolegang i de små landsbyskoler på landet også noget nødtørftig. Albert gik kun i skole hver anden dag, for på landet skulle skolebørnene også have tid til at hjælpe til på gårdene. Sådan var det også for Albert, der begyndte at hjælpe forældrene i arbejdet med gårdens drift, da han var syv år.

Dengang var det stadig tilladt for lærerne at revse deres elever korporligt. Mange lærere slog derfor ofte og gerne, og det gjaldt i udpræget grad skolens førstelærere, der underviste i dansk. ... fortsættes side 6 ...

Canada er et eldorado for den naturinteresserede. Her er Albert på udkig efter gode motiver på Vancouver Island i 2008. Privatfoto

Isblåfugle, Draved Skov i Sønderjylland 2005.

Foto: Albert Steen Hansen

Nornen er en overraskende stor, frodig orkide, der vokser højt mod nord. Her ses den i Banff Nationalpark, Canada.

Fjelddrypen hører højjfeldet til.

Spillende tjur-han. Tjuren blev erklæret uddød i Danmark i 2001.

Hans pædagogik var baseret på frygt og prygl i forskellige varianter.

- Førstelæreren satte os til selv at skære de grene af buskene i hegnet rundt om skolen, som han bagefter brugte til at slå os med. Han var meget omhyggelig med, at det skulle være lange solide grene, der rigtigt svirpede, når han slog løs. Når det var tid til, at vi skulle have blive prygl, måtte vi bukke os ned, så vi stod med enden i vejret og hovedet i klemme under skolevasken. På den måde kunne vi ikke slippe løs, når han slog os, husker Albert.
- Spanskrør og prygl har imidlertid aldrig været befordrende for indlæringen. Det var det heller ikke for den unge Albert.
- I skolen lærte jeg aldrig rigtigt at stave og læse. Det er noget, som jeg har tilegnet mig efter skoletiden, fortæller Albert Steen-Hansen.
- Andenlæreren, der underviste i regning, var derimod en helt anden type. Dels slog

han ikke, og dels var han god til at lære fra sig. Albert blev derfor tidligt fortrolig med tal og de forskellige regnearter. Det skulle senere blive afgørende for hans liv.

Dengang gik man almindeligvis ud af skolen efter syv år. Albert måtte imidlertid vente, til han havde gået i skole i otte år, da førstelæreren ikke ville rykke ham op i afgangsklassen. Da folkeskolen omsider var slut i 1952, fik han som de fleste andre unge drenge på egnen arbejde i landbruget.

- Det var lange dage. Især i høsttiden, hvor vi startede med at malke ude på marken kl. fem om morgenen, og derefter var vi i gang indtil klokken ni om aftenen, husker Albert Steen-Hansen.
- Efter halvandet år fik han nok. Der måtte være mere i livet end at arbejde på en gård fra morgen til aften. Albert bestemte sig derfor for at læse videre.
- Det kom sognerådsformanden for øre, og da det i datidens lille sognekommune var

meget usædvanligt, at egnens unge ville have en videregående uddannelse, kom sognerådsformanden på besøg for selv at snakke med den unge afviger.

Ordvekslingen står stadig mejslet i Alberts hukommelse. Det hele foregik naturligvis på syngende langedansk:

- Kan du regne med kvadratrod, spurgte sognerådsformanden.
- Nej, men jeg kan lære det, svarede Albert.
- Så skal det nok gå, svarede sognerådsformanden.
- Og det viste sig at holde stik.

Den første rejse

Albert Steen-Hansen blev nu optaget på Glamsbjerg Fri- og Efterskole. Her gik han i to og et halvt år, til han fik taget sin præliminæreksamen - en i dag for længst forsvunden eksamen, der stort set svarer til realek-

samen, men med den betydelige forskel, at man ved præliminæreksamen skal op til eksamen i samtlige fag.

Han var derfor flittig med læsningen, men det var også tid til andet end bøger. På Glamsbjerg Fri- og Efterskole mødte han Inger. Han var 18 år, mens hun var knap 15 år. De er stadig sammen.

Efter præliminæreksamen fortsatte Albert på Fyns Studenterkursus i Odense. Det foregik om aftenen, så han kunne arbejde som lærervikar om dagen. Målet var at blive optaget på Århus Universitet for at læse matematik og fysik. Det lykkedes, men efter at være blevet optaget i 1958, opdagede han, at karriereræset var gået lidt for hurtigt.

- Jeg havde haft for travlt og trængte til en pause. Derfor tog jeg arbejde som lærervikar på en skole på Langeland. Det var en dejlig tid. Gode lærere og gode elever, fortæller Albert Steen Hansen.
- Han bestemte sig derfor for at skifte spor

På rejse i svensk Lapland 1987. Til venstre ses Inger, og yderst til højre Albert. I midten ses vennerne Birgit og Lars.

Privatfoto

En rejse til Indiens nationalparker er som at træde ind i Kiplings "Junglebogen". Her ses Albert Steen-Hansen ved et besøg i 1999 i den kendte Keladeo Nationalpark ved Bharatpur i Rajasthan.

Skesterke i Nibe Bredning 2016.

og blev nu optaget på lærerseminariet i Esbjerg. Her havde han matematik og fysik som linjefag. Da han også var botanisk interesseret, fulgte han også med på biologiholdets ekskursioner.

Naturen er imidlertid meget mere end blomster.

- Inger var meget interesseret i fugle, og jeg begyndte derfor at se mere og mere på fugle sammen med Inger, beretter Albert.

Målet for de fælles fugleture var ofte den nærliggende vadehavsø, Fanø, der dengang som nu huser et sjældent rigt fugleliv.

Da Albert som student kunne nøjes med en kortere studietid, end dem, der havde real- eller præliminæreksamen, blev han færdig som lærer i 1962, og fik derpå arbejde på en skole nær Vejle. Samme år blev de gift og meldte sig begge ind i Dansk Ornitologisk Forening, hvor de i år har været medlemmer i 55 år.

Året efter bød på endnu en skelsættende

begivenhed. Sommeren 1963 kørte de sammen med et vennepar i Alberts nye bil afsted til Jugoslavien, hvor de var på teltferie i en måned.

Det var som at se geografibogen blive levende. De var hele Jugoslavien rundt og oplevede for første gang bjerge, ortodokse kirker og minareter.

- Dengang var det stadig meget ualmindeligt at rejse sydpå. Vi mødte ikke nogen andre danskere på hele turen, husker Inger og Albert.

Ferien grundlagde en livlang passion for at rejse. Siden da har Inger og Albert rejst i stort set alle Europas lande. Som regel på bilferier med telt, kikkert og kamera. Selv om fokus altid har været på de mange fine naturområder mellem Lapland i nord og Middelhavet i syd, har de også haft blik for de kulturelle seværdigheder de mødte undervejs.

De fleste gange har de været afsted sam-

men, men det er også sket, at Albert er taget alene afsted med for at opleve naturen i ind- og udland.

- Jeg kunne nok have været lidt mere hjemme, mens børnene var små, mener Albert i dag.

- Ja, men det har jo været værst for ham selv, tilføjer Inger.

- Albert var mit forbillede

Da Inger i 1964 også var færdig med sin læreruddannelse på Jelling Seminarium, søgte de begge nyt arbejde og fandt det på den moderne centralskole i Farstrup nær Nibe.

De var nu kommet til Nordjylland.

Da parret kom til Farstrup, boede de først i en tjenestebolig, men i 1972 købte de et fritidslandbrug på 45 tønder land ved Aars, som de drev med kødkvæg.

- Jeg har altid sagt, at det er dejligt at være landmand, hvis blot man har råd til det, si-

ger Albert Steen-Hansen om sin tid som fritidslandmand.

Der fulgte nu en række travle år med børn, arbejde og fritidsarbejde. Arbejdet som lærer blev imidlertid stadig mere krævende. Der kom flere møder om aftenen, så de ofte skulle køre frem og tilbage mellem Aars og Farstrup to gange i døgnet.

Det endte med, at det blev for tidskrævende at kombinere livet som skolelærer i Farstrup med et fritidslandbrug ved Aars. Landbruget ved Aars blev derfor solgt i 1979. I stedet købte de nu en nyudstykket grund og byggede nyt hus i Farstrup, hvor de bor den dag i dag.

Blandt sine elever i Farstrup Skole, gjorde Albert Steen-Hansen og ikke mindst hans engagement i naturen et stort indtryk. En af hans elever, den senere naturjournalist Jan Skriver, husker ham som en stor inspirationskilde.

... fortsættes side 8 ...

Albert Steen-Hansen som ung håbefuldstuderende på Esbjerg Seminarium. Efter at have fuldstændt læreruddannelsen i 1962 underviste han fortrinsvis realskole-elever i de naturvidenskabelige fag såsom matematik, fysik og biologi frem til realklasserne blev nedlagt i 1978. Derpå underviste han 8.-10. klasse frem til efterlønnen i 1997.

Privatfoto

Inger og Albert Steen-Hansen i hjemmet i Farstrup.

Blå bog

- ☐ Født august 1937.
- ☐ Opvokset på Langeland.
- ☐ Gik ud af folkeskolen i 1952.
- ☐ Præliminæreksamen 1956.
- ☐ Student 1958.
- ☐ Læreruddannet, Esbjerg Seminarium 1962.
- ☐ Flyttede i 1964 til Nordjylland.
- ☐ Gik på efterløn i 1997.
- ☐ Gift med Inger Omø Jensen i 1964.
- ☐ Parret har to børn, Martin Steen-Hansen
- ☐ født 1965 og Majken Bilgrav Sørensen født 1968.
- ☐ Derudover har de fire børnebørn og to oldebørn.

- Albert var mit store forbillede, da jeg gik i skole. Han fotograferede, så på fugle og var på alle måder utrolig dygtig. Han havde en evne til på samme tid at være en autoritet og være uhyre venlig og behagelig. Han var meget afholdt blandt eleverne. Vi var alle enige om, at han burde have været gymnasielærer i stedet for at undervise i folkeskolen, da niveauet i hans undervisning altid lå utrolig højt, siger Jan Skriver.

På Nibe-egnen var Albert Steen-Hansen ikke kun kendt som lærer, men også som den lokale naturfredningsformand, og det skete derfor, at han kom i konflikt med lokale landmænd, som havde fyldt vandhuller op eller på anden vis forsynede sig mod naturbeskyttelseslovene.

- Her var Albert også utrolig god til på en venlig og civiliseret måde at gøre de pågældende opmærksomme på forseelsen, samtidig med at han stod fast på, at reglerne skulle følges. At hele tiden kunne bevare overblikket og være venlig og civiliseret overfor modparten, selv om man er rygende uenig i en given sag, er en stor styrke, fortsætter Jan Skriver.

Efterløn var en gave

Udover at være en engageret lærer, blev Albert også tidligt engageret i de grønne foreninger. Da han sammen med Inger flyttede til Aars, var han med til at stifte lokalkomiteen for Danmarks Naturfredningsforening, (DN), i Aars Kommune, og da de flyttede tilbage til Farstrup, blev han formand for naturfredningsforeningens lokalkomite i Nibe Kommune.

Albert blev også tidligt engageret i Dansk Ornitologisk Forening, (DOF). Allerede i 1968 kom han i bestyrelsen for DOF i Nordjylland. Her har han været aktiv i en lang årække.

I 1968 år arrangerede DOF også foreningens første Skagen-lejr, og her var Albert naturligvis også med. Det var dengang et pioner-arbejde, da det var i de år, at man opdagede det store fugletræk ved Skagens Gren.

Albert Steen-Hansen har naturligvis også deltaget i de tre store atlasundersøgelser over de danske fugles forekomst, som DOF har iværksat siden 1970'erne. Her er Danmark blevet inddelt i kvadrater på 5 x 5 kilometer, hvorefter alle kvadrater er blevet undersøgt for ynglende fugle. Derudover har han også deltaget i de to tilsvarende atlasundersøgelser over de danske sommerfuglenes forekomst og for de danske planters forekomst. Det sidste er også kendt som Botanisk Forenings store Flora Danica-projekt.

Tilmed har han også haft tid til at være engageret i lokalsamfundet, hvor han gennem 10 år var med til at skrive revyviser samt var instruktør og medspiller i den årlige diletant-forestilling.

- Vi var faktisk ret gode, hvis jeg selv skal sige det. Vi opførte Molières komedie ”Den Indbildte Syge”, husker Albert.

I 1997 var det tid at vende et nyt kapital i livet.

Da han fyldte 60 år, gik han på efterløn. - For mig var det en gave, at jeg kunne gå tidligt, fastslår han.

Når man som Albert Steen-Hansen har mange interesser, kan det være befriende at få friheden til at disponere over sin egen tid.

Når han i dag ser tilbage, er han stadig glad for, at han gik tidligt af. Ikke blot fik han mere tid til sine mange interesser. Han undgik også at deltage i lærerfagets deroute.

- Dengang var der stadig respekt omkring lærergerningen, men siden har Kommunernes Landsforening undergravet lærerfaget voldsomt. Det kulminerede med den store

lockout af lærerne i 2013. Det har været meget sørgeligt at se på, siger Albert-Steen Hansen.

Naturfoto kan også være kunst

Samme år som han gik på efterløn, blev han medlem af Naturfotograferne i Danmark, (NFD). En forening, der var startet få år tidligere.

Selv om Albert havde været en ivrig naturfotograf i mange år, blev medlemskabet af NFD lidt af en øjenåbner.

- Hidtil havde jeg som fotograf arbejdet alene, og mine billeder var fortrinsvis, hvad man kan betragte som dokumentationsfotos. Nu lærte jeg at være meget mere kreativ i min naturfotografering, fortæller han.

Når man arbejder aktivt med kameraets indstillinger og med kompositionerne, kan motiverne i naturen få mange flere udtryk. Et godt naturfoto kan derfor antage vidt forskellige former.

Albert Steen-Hansen har ikke kun arbejdet kreativt med naturfotografering, men også med at organisere NFD's foreningsarbejde i Nordjylland. Han blev derfor i 2016 udnævnt til æresmedlem i NFD.

Den øgede fritid som efterlønnere og pensionist er ikke kun blevet brugt til foreningsarbejde i NFD samt i DN og DOF.

Sammen med Inger har han holdt fast i at være en ivrig rejsende. Når man rejser ud i verden med nysgerrigheden i behold, og derfor er indstillet på ikke at dase ved stranden, men at opleve de områder, som man besøger, ender det altid med, at man har lært noget nyt og kommer beriget hjem.

- Vi har altid været meget begejstrede for den nordiske natur. Fjeldene, fjordene og de store skove i Skandinavien er noget helt særligt, men derudover har vi også rejst rundt i Island tre gange. Det er et fantastisk land,

beretter Albert Steen-Hansen.

Så sent som i september 2016 besøgte parret Sånfjället i Häjredalen i det nordlige Sverige. Sånfjället er et stejlt bjergmassiv, der er kendt for sine mange bjørne

For at have den bedste mulighed for at se bjørnene, skal man vandre stejlt opad, så man kommer op over trægrænsen. Her er der store områder med blåbær, som bjørnene opsøger i september, når bærrene er modne.

I 2015 vandrede de også rundt i Dovrefjeldet i Norge. Bl.a. var de ude på en heldagsvandring, hvor de hele dagen gik i stenet blok-terræn.

- Her kunne vi godt mærke, at alderen er ved at sætte nogle begrænsninger, men vi har endnu ikke taget vores sidste tur til fjeldene. Vi fortsætter, så længe vi kan, fastslår de begge.

Udover at rejse er Albert naturligvis stadig aktiv med egen hjemmeside på www.naturvesthimmerland.dk, samt ivrig foredragsholder.

Foruden still-fotografering har han i de senere år også arbejdet med video, og har derfor lavet flere naturfilm, bl.a. om Limfjorden og om årstidernes skiftende natur. Film som han ligeledes benytter til sine foredrag og som han også sælger på dvd'er.

I næste weekend, 10.-12. februar, deltager han på NFD's stand på den store outdoor-messe i Aalborg.

Derpå er det tid til at koncentrere sig om redigeringsarbejdet på hans sidste årstidsnaturfilm, der handler om efteråret, så filmen kan præsenteres på den kommende naturfotofestival i Lille Vildmose til april.

Så kommer sommeren, og hvem ved - måske endnu en rejse med bil og telt til de blånende fjelde og fjorde højt mod nord.

■